

Doporučené účtování dotačních programů na obědy pro děti ve školní jídelně

Veřejná informační služba, spol. s r.o.

Ing. Pavel Fencí

1 Obsah

2	O dotačních programech obecně	2
3	Školský zákon a prominutí či snížení úplaty za školní stravování.....	3
4	Postupy účtování	3
4.1	Účtování dotace „Obědy do škol“	3
4.2	Účtování daru „Obědy pro děti“.....	5
4.3	Účtování daru poskytnutého přímo pro strávnicka	5

2 O dotačních programech obecně

Již od roku 2013 se mohou školy a školní jídelny setkat s různými dotačními programy, jejichž cílem je pomoci dětem, které se ocitly ve vážné sociální nouzi, kdy si jejich rodiče nemohou dovolit zaplatit jim obědy ve školních jídelnách.

Tento článek se bude věnovat výhradně shrnutí veškerých informací, které škola nebo školní jídelna potřebuje ke správnému zaúčtování takto poskytnutých dotačních prostředků a neřeší specifika a konkrétní procesní postupy jednotlivých projektů. Ty jsou zdokumentovány dostatečně jinde.

Hned v úvodu je třeba zaujmout u přijatých dotačních prostředků dvojí hledisko a zvážit, zdali jde skutečně o dotaci v pravém slova smyslu. To má následně vliv na zvolený způsob účtování.

- 1) Dotace je poskytována formou Operačního programu potravinové a materiální pomoci SC I Ministerstva práce a sociálních věcí prostřednictvím Kraje a ve spolupráci s Úřady práce – tzv. **Obědy do škol**.

- Dotace je poskytována na základě zapojení školy do výzvy Operačního programu potravinové a materiální pomoci, kterou vyhlašuje MPSV. Krajské úřady následně předkládají projektové žádosti, oslovují školská zařízení a celkově řídí projekt. Úřady práce identifikují děti z cílové skupiny (příjemci dávek v hmotné nouzi) a po zapojení rodičů do programu poskytuje školám prostřednictvím Krajských úřadů konečný seznam zapojených dětí.
- Komplexní informace o dotačním programu Obědy do škol lze nalézt např. zde <https://www.klickevzdelani.cz/DesktopModules/EasyDNNNews/DocumentDownload.aspx?portalid=0&moduleid=1907&articleid=18785&documentid=6042>

- 2) Dotace je poskytována formou obdobných projektů, které nabízí nadace a nadační fondy přímo školám resp. dětem v nouzi – např. společnost Women for women, o.p.s. – tzv. **Obědy pro děti** nebo DRAB Foundation.

- „Dotace“ je poskytována formou daru nevládní neziskové organizace nebo nadace přímo škole.
- V tomto případě tak nejde de facto o dotaci, ale dar poskytnutý na základě darovací smlouvy.
- Komplexní informace o dotačních programech „Obědy pro děti“ obecně prospěšné společnosti Women for women, naleznete na webových stránkách projektu: <https://www.obedyprodeti.cz/>.
- Informace o dotačním programu DRAB Foundation naleznete na webových stránkách projektu: <http://www.drabfoundation.org/cs/pomahame>.

Jak již z výše uvedeného rozdělení vyplývá, v obou případech jde o rozdílný postup nejen z hlediska zdroje a toku peněz, procesního a právního zajištění, ale právě také z hlediska účtování, které je hlavním předmětem tohoto článku.

3 Školský zákon a prominutí či snížení úplaty za školní stravování

Částky poskytované formou obou dotačních programů míří k pokrytí částky za školní stravování, které hradí dítěti rodiče – obvykle částka ve výši zvoleného finančního limitu (náklady na potraviny). Z toho vyplývá, že povinnost této úplaty je žákům (jeho rodičům) buď snížena, nebo zcela prominuta. Jak se na problematiku snížení nebo prominutí úplaty za školní obědy dívá legislativa? Školský zákon ve svém § 123 uvádí:

§ 123 Úplata za vzdělávání a školské služby

(3) Školské služby lze poskytovat za úplatu, která je příjmem právnické osoby vykonávající činnost daného školského zařízení.

*(4) Výši úplaty podle odstavců 1 až 3 stanoví v případě škol a školských zařízení zřízených státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí ředitel školy nebo školského zařízení. Výši úplaty podle odstavců 1 až 3 stanoví v případě škol a školských zařízení zřízených jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou právnická osoba, která vykonává činnost těchto škol a školských zařízení. **O snížení nebo prominutí úplaty, zejména v případech uvedených v § 27 odst. 5 a v případě dětí, žáků a studentů uvedených v § 16 odst. 9, rozhoduje ředitel školy nebo školského zařízení.***

Pokud tedy Úřad práce (ad Obědy do škol) nebo ředitel školy (ad Obědy pro děti) identifikuje dítě, které bude splňovat podmínky pro získání podpory z některého z projektů, pak v souladu s uvedeným paragrafem žákovi, resp. jeho zákonným zástupcům, úplatu promine. Náklady na potraviny jsou pak hrazeny buď z poskytnuté dotace MPSV prostřednictvím Kraje nebo darem od nevládní neziskové organizace nebo nadace.

4 Postupy účtování

4.1 Účtování dotace „Obědy do škol“

Podívejme se na způsob účtování zařízení školního stravování v případě, že dotace je poskytována formou Operačního programu potravinové a materiální pomoci SC I Ministerstva práce a sociálních věcí prostřednictvím Kraje a ve spolupráci s Úřady práce – tzv. **Obědy do škol**.

a) Doporučený postup účtování s povinností finančního vypořádání příjemce

Účtování podrobně popisuje ČÚS č. 703 v odstavci „5.3 Účtování transferů s povinností finančního vypořádání – příjemce“ takto:

5.3.1. Vyplývá-li z jiného právního předpisu či ze smlouvy mezi poskytovatelem transferu a jeho příjemcem povinnost vypořádání, účtuje příjemce o přijetí zálohy podle bodu 3.4. na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického účtu účtové skupiny 22, 23 nebo 24, a to se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 374 - Krátkodobé přijaté zálohy na transfery nebo 472 – Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery.

5.3.2. V případě vypořádání transferu realizovaného formou zálohy podle bodu 3.4. v účetním období, v jakém byl transfer poskytnut, tak a) nejedná-li se o investiční transfer, účtuje příjemce na stranu MÁ DÁTI příslušného pohledávkového účtu účtové skupiny 34 se souvztažným zápisem na stranu DAL příslušného syntetického účtu účtové skupiny 67,

5.3.3. V případě vypořádání transferu realizovaného formou zálohy v účetním období, v jakém byl transfer poskytnut, o zúčtování zálohy podle bodu 3.4. účtuje příjemce na stranu MÁ DÁTI účtu 374 - Krátkodobé

přijaté zálohy na transfery nebo 472 – Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery se souvztažným zápisem na stranu DAL příslušného pohledávkového syntetického účtu účtové skupiny 34 a

a) o inkasu doplatku účtuje příjemce na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického účtu účtové skupiny 22, 23 nebo 24 se souvztažným zápisem na stranu DAL příslušného pohledávkového syntetického účtu účtové skupiny 34 nebo

b) o úhradě přeplatku účtuje příjemce na stranu MÁ DÁTI účtu 374 - Krátkodobé přijaté zálohy na transfery nebo 472 – Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery se souvztažným zápisem na stranu DAL příslušného syntetického účtu účtové skupiny 22, 23 nebo 24.

Popis účetního případu	Částka	MD	D
1. Zápis krátkodobé podm.pohledávky po uzavření smlouvy	40 000,00 Kč	915	999
2. Přijaté finanční prostředky na běžný účet	40 000,00 Kč	241	374
3. Snížení podm.pohledávky ve výši přijaté zálohy	40 000,00 Kč	999	915
3. Skutečné náklady na potraviny dle výdejek	35 000,00 Kč	501	112
4. Zúčtování předpisu z projedené stravy kryté dotací	35 000,00 Kč	324	672
5. Zúčtování pohledávky ve výši předpisu z projedené stravy	35 000,00 Kč	348	324
6. Vyúčtování projektu na konci roku	35 000,00 Kč	374	348
7. Vrácení nevyčerpaných prostředků zřizovateli	5 000,00 Kč	374	241

b) Doporučený postup účtování v případě, že nejde o transfer formou zálohy a není tak povinnost vypořádání příjemce

Účtování podrobně popisuje ČÚS č. 703 v odstavci „5.5 Účtování transferů bez povinnosti finančního vypořádání – příjemce“ takto:

5.5.1. V případě transferu nerealizovaného formou zálohy podle bodu 3.4., a proto nemůže být zpochybněna jeho výše, účtuje příjemce o předpisu pohledávky z titulu poskytnutého transferu na stranu MÁ DÁTI příslušného pohledávkového syntetického účtu účtové skupiny 34 se souvztažným zápisem ve výši částky transferu, která věcně a časově nesouvisí s běžným účetním obdobím na stranu DAL účtu 384 – Výnosy příštích období a ve výši částky transferu, která věcně a časově souvisí s běžným účetním obdobím, a) nejedná-li se o investiční transfer, na stranu DAL příslušného syntetického účtu účtové skupiny 67,

5.5.2. V případě transferu nerealizovaného formou zálohy podle bodu 3.4., a proto nemůže být zpochybněna jeho výše, účtuje příjemce o přijetí transferu na stranu MÁ DÁTI příslušného syntetického účtu účtové skupiny 22, 23 nebo 24 se souvztažným zápisem na stranu DAL příslušného syntetického účtu účtové skupiny 34.

Popis účetního případu	Částka	MD	D
rok 2019			
1. Předpis pohledávky z titulu přijaté dotace	40 000,00 Kč	34x	384
2. Přijatá dotace na běžný účet	40 000,00 Kč	241	34x
3. Skutečné náklady na potraviny dle výdejek	15 000,00 Kč	501	112
4. Zúčtování předpisu z projedené stravy kryté dotací	15 000,00 Kč	324	67x
5. Zúčtování výnosů příštích období	15 000,00 Kč	384	324
rok 2020			
6. Skutečné náklady na potraviny dle výdejek v dalším úč. obd.	25 000,00 Kč	501	112
7. Zúčtování předpisu z projedené stravy kryté dotací	25 000,00 Kč	324	67x
8. Zúčtování výnosů příštích období	25 000,00 Kč	384	324

4.2 Účtování daru „Obědy pro děti“

Nyní se podívejme na způsob účtování zařízení školního stravování v případě, že jde o dar, který je poskytován formou projektů, které nabízí nadace a nadační fondy přímo školám resp. dětem v nouzi – např. společnost Women for women, o.p.s. – tzv. **Obědy pro děti**.

Finanční dar není dotace. Účtování tedy musí probíhat v souladu s pravidly o účtování darů v příspěvkových organizacích.

Obecně platí, že podle § 27 odst. 7 písm. b) zákona č. 250/2000 Sb., **dar může příspěvková organizace přijmout pouze se souhlasem zřizovatele**. Je to z toho důvodu, že dary v tomto případě nejsou poskytovány příspěvkové organizaci, ale vlastně zřizovateli. Příspěvková organizace nemá podle legislativy vlastní majetek, ten je jí jen zřizovatelem svěřen. Není přitom důležité, kdo je zřizovatelem příspěvkové organizace.

Podle ustanovení § 30 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., dále platí, že zdrojem rezervního fondu mohou být i peněžní dary.

Vlastní postup účtování je uveden v odstavci 6.3.1. v bodě b) ČÚS č. 704 takto:

6.3.1. Příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je územní samosprávný celek nebo dobrovolný svazek obcí, účtuje o tvorbě rezervního fondu ve výši

b) peněžních darů na stranu MÁ DÁTI účtu 241 – Běžný účet se souvztažným zápisem na stranu DAL účtu 414 – Rezervní fond z ostatních titulů,

Popis účetního případu	Částka	MD	D
1. Přijetí daru	40 000,00 Kč	241	374
2. Schválení daru zřizovatelem	40 000,00 Kč	374	414
3. Skutečné náklady na potraviny dle výdejek	40 000,00 Kč	501	112
4. Zúčtování předpisu z projedené stravy kryté darem	40 000,00 Kč	324	648
2. Vyúčtování použití prostředků z daru	40 000,00 Kč	414	324

Podle § 19b odst. 2 zákona o daních z příjmu příspěvková organizace již nemusí zkoumat účel použití tohoto daru a dar je automaticky osvobozen daně z příjmů právnických osob.

4.3 Účtování daru poskytnutého přímo pro strážníka

Mohou existovat i jiné případy poskytnutí daru. Například případy, kdy některá organizace poskytne dar přímo strážníkovi (zcela mimo školu, či školní jídelnu) a de facto tak přímo školní jídelně zaplatí peníze za stravování strážníka na jeho variabilní symbol. Školní jídelna se tak vůbec nedozví, že obědy neplatí strážník, ale nějaký dárcce. Tyto případy se však nijak netýkají příspěvkové organizace a nejsou darem či dotací ve smyslu předchozího pojednání. Nemusí tak o nich také nijak účtovat.